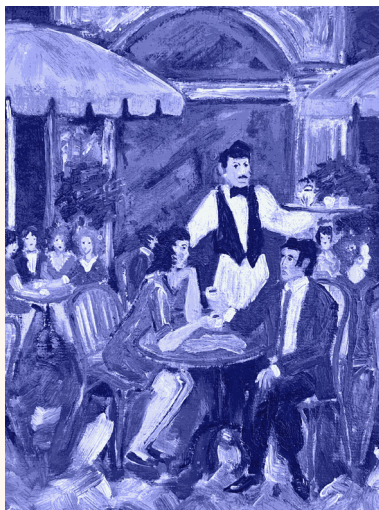

otevírací doba

úterý až neděle
od 9.00 do 19.00 hodin

kontakt do kavárny
608 943 568 od 9.00 do 19.00

Rezervace na akce, rezervace
míst a objednávky celých dortů i
většího množství zákusků.

galerijní středy

pravidelně každou středu je
vám k dispozici od 14:00
do 19:00 hodin galeristka.

kontakt do galerie
774 555 258

také najdete na
www.cafegaleriezelenydum.cz
galerie@cafegaleriezelenydum.cz
Instagram: Cafe Galerie Zelený

Dům Café Galerie Zelený Dům
dvojčíslo č. 5–6/2023 – květen/červen
vychází 2.5. 2023.

vydává Martina Machalíčková
Adresa: Újezd nad Lesy, Třebětínská
591, 19016

IČO: 16166779, DIČ: CZ 7357020011
přijem inzerce:

galerie@cafegaleriezelenydum.cz
Areál Výzkumných ústavů 9, 19011,
Praha 9 – Běchovice

náklad 4.200 ks, uzávěrka příštího čísla
15.7. 2023
MK ČR E 24061

kavárník

Úvodem

Dostává se vám do rukou nové číslo Galerijních novin. S novým vzhledem i názvem. Po letech, kdy vám tento list pravidelně přichází do schránek, si malé omlazení jistě zaslouží. Postupně se přidávají i pravidelné rubriky, které budou lákat nejen k jarním výletům. A protože už se snad, jak všichni doufáme, počasí umoudří, hurá na výlety a procházky. Tipů je všude dostatek, včetně textu Zdeňka Zemana, pozvánek na velmi zajímavé výstavy v naší galerii anebo posezení na zahrádce kavárny. Nenechte si ujít zahájení dvou jarních výstav, jejichž motivem je především krásná žena. A k ženě samozřejmě patří květina. Ta bude doplňovat květinovou výstavu. Květiny nás budou provázet celým

jarem. Jak v rámci vystavených obrazů, tak i na rozkvetlé zahrádce, kde se všichni budeme starat o vaše pohodlí. A když už u nás budete, vyzkoušejte letošní nabídku zmrzlin, které budou díky novému výrobníku ještě lepší a lahodnější. I letošní sezónu máme v kapse schované nějaké ty trumfy, kterými vás hodláme oslnit. Například citronový sorbet s italským limoncellem. Rázem se přenesete na pobřeží Amalfi a bez námahy tak můžete užívat vše, co jaro a léto nabízí. Všem přeji krásné a slunečné dny plné pohody, a především ve zdraví strávených chviliek s rodinou a přáteli. Velice si vážíme každého takového setkání, které prožijete s námi v Zeleném Domě.

Martina Machalíčková

Pozvánka

Ve středu 3. května zahájíme v 18.00 výstavu Viktora Zhuka a Nadji Katernogy.

Ve středu 7. června v 18.00 se koná vernisáž výstavy Elišky Zradičkové.

Zmrzlinová sezóna.

Ani v zimě nemáme od zmrzlin pohov. Vymýšlíme, ladíme, zkoušíme, a především se zdokonalujeme v nových trendech. I ve zmrzlinách je mnoho novinek, které korespondují s moderním stylem cukrařiny. Nové chutě a odlehčené suroviny. Samozřejmě jsme se i letos zúčastnili velké „ochutnávky“ od předního dodavatele surovin a věřte, máme pro vás několik překvapení. Chutnala vám naše pistáciová? Tak teď jsme jí ještě vylepšili a stejně jako lískový oříšek z Piemonte, vám ještě dlouho její chuť zůstane na jazyku. Konec zimy a celé jaro všichni v Zeleném Domě netrpělivě vyhlížíme trochu přívětivější počasí. A to ze zcela zřejmých důvodů. Letos se na zmrzlinovou sezónu vrhneme s obzvlášť velkým nadšením. Máme totiž v kuchyni úplně nového mazlíka, kterým je nový výrobek zmrzliny. Pokud vám naše zmrzlina v minulých sezónách chutnala, tak teď se od ní neodtrhnete. Nejen, že

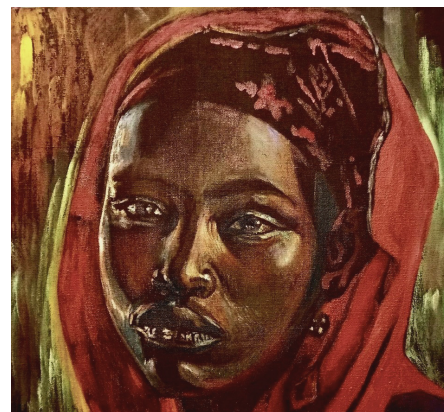
zmrzlina bude nadýchanější a konzistence hladší, i chuť budou výraznější a sofistikovanější. Samozřejmě pro vás opět máme v záloze velmi zajímavé kombinace. A že se učíme od těch nejlepších, svědčí i fakt, že nejvíc inspirace čerpáme v Itálii, která je královstvím těch nejlepších zmrzlin. Hodně odpovídám na otázku, proč neděláme klasické kopečky, ale špachtlovanou zmrzlinu. Především se snažíme nabídnout vám tu nejlepší zmrzlinu. A ač se to zdá u zmrzlin paradoxní, čím teplejší zmrzlina, tím je lepší chuť. Špachtlovaná zmrzlina vyžaduje mnohem vyšší teplotu zmrazení než kopečková. Aby se dala zmrzlinová hmota dobře nabrat na speciální špachtli, musí být „měkčí“. Tím vyniknou i ty nejjemnější nuance chutí, které jinak zaniknou. A samozřejmě se nám líbí právě ta italská lehkost s jakou místní zmrzlináři zmrzlinu podávají. Hrají si a baví je to. A to s nimi máme společné. Baví nás to. Přijďte se přesvědčit. M.M.

Květnová výstava

První květnovou středu se sejdem na zahájení nové výstavy, která bude svými náměty opravdu žhavou událostí. Krásné ženy a květiny od Viktora Zhuka a Nadji Katernogy. Dva nadaní výtvarníci pocházejí z Kyjeva, kde absolvovali studia v oboru výtvarných umění. Viktor k tomu ještě jako nadstavbu vystudoval učební obor truhlářství a poté pracoval několik let jako restaurátor umění ve Státním vědeckém ústavu restaurátorství. Viktor i jeho žena Nadja pocházejí z oblasti postižené černobylskou havárií atomové elektrárny. S přáteli výtvarníky a dalšími umělci založili ještě na Ukrajině skupinu Stronium 90, která upozorňovala na stále trvající nebezpečí jaderné katastrofy. S touto skupinou převážně mladých lidí pořádali hudební festivaly a koncerty a zde také vystavovali svá výtvarná díla. Dalo by se očekávat, že se tato děsivá katastrofa odrazí na

jejich tvorbě. Opak je však pravdou. Zachycují život ve všech jeho aspektech, a především radost z něj. Sami se charakterizují jako evropští umělci s přídatkem barvitosti ukrajinské lidové kultury. Do Čech přišli v 90. letech minulého století. Původně žili a tvořili v Ústěku, který je sám o sobě jako velmi zachovalé středověké město velkou inspirací. V posledních letech sídlí nedaleko Prahy. Z naší galerie tuto dvojici jistě znáte díky jejich nezaměnitelné barevné keramice. Zaměřují se na figurální keramiku a jejich klauny, zvířátka, brouky a další nápadité výtvary najdete v mnoha interiérech nejen po celé naší republice, ale i jinde v Evropě. Samozřejmě jste se u nás již setkali i s olejomalbami Nadji a Viktora. Kdo si pamatuje na úchvatné černočerné ženy? Jejich ebenová pleť voní místním kořením a jejich podmanivé oči vás až magicky přitahují. Viktor miluje tradiční Afriku. Kulturu, přírodu, barevnost i vůně. Při pohledu na jeho obrazy se přenesete do malé africké vesnice, s velkým ohněm uprostřed, zaposloucháte se do rytmického zvuku bubínků a pozorujete prapůvodní obyvatele Afriky se všemi zvyky a tradicemi. Oproti tomu Nadja miluje zahradu. Celý rok fotí svoji zahradu, květiny kdekoli se jí připlou do cesty. Život rostlin ji fascinuje a díky svým pozorovatelským schopnostem

dokáže na plátno dostat nejen květiny, ale i atmosféru zahrady v každém ročním období. Ať už jde o křehkou krásu květin na začátku chladného jara, nebo voňavé léto s bujně se roztahujícím porostem. Ať už vás zaujme cokoli z jejich tvorby, pamatujte, že jde o výstavu dvou výtvarníků, u kterých se tvůrčí fantazie snoubí s pestrostí a barevností a vytváří tak skutečně originální a neotřelou tvorbu. Ta bezpochyby snese srovnání se světovým uměním. Mají za sebou výstavy samostatné i skupinové. Díky tomu, že v Česku žijí přes patnáct let, vystavovali v mnoha galeriích po celé zemi. Mnoho výstav proběhlo samozřejmě na Ukrajině, v sousedním Rakousku a v neposlední řadě i v Rusku či Portugalsku. Na vernisáž a slavnostní zahájení s oběma umělci vás pozvu ve středu 3.5. od 18:00 hodin. Výstava potrvá do neděle 4.6.

M.M.

Na koho se můžeme v galerii těšit v červnu?

Na výtvarnici, dámu, která je téměř naší sousedkou a se kterou jste se již setkali na poslední vánoční výstavě. Její Art Deco kolekce mě naprosto nadchla a donutila najít místo v nabitém programu galerie. Eliška Zradičková se narodila v Úvalech u Prahy, avšak nyní žije mnohem blíže k centru Prahy. Jako mnoho skvělých malířů malovala velmi talentovaná Eliška od útlého dětství. Postupně začala sama malování učit a již v 18-ti letech uspořádala svoji první autorskou výstavu. Vystudovala střední sklářskou školu ve Světlé nad Sázavou se zaměřením na výrobu a zušlechťování skla. Za svoji dosavadní malířskou kariéru namalovala kolem pětiset pláten. Má

za sebou přibližně třicet výstav. Eliška Zradičková není z těch, kteří by se do vystavování hrnuli. Spíše je šťastí, když má dostatek obrazů a na výstavu kývne. Tato výtvarnice totiž o kupce svých obrazů nouzi nemá. Její díla jsou zastoupena v soukromých sbírkách u nás i v zahraničí. Její obrazy najdete na Slovensku, v Rakousku, Německu, Itálii, Polsku, ale třeba i v Kanadě, nebo Indii. Eliška v této době patří mezi přední české portrétisty. Její záběr je však mnohem větší. Stejně jako květnová výstava, bude i tato silně orientovaná na ženu. Výstava bude inspirována érou 20. a 30. let minulého století a to nejznámější artdecovou malířkou Tamarou Lempickou nebo Zieg-

feldovými dívkami na Broadwayi revues Ziegfeld Follies. V té době byly tyto dívky krásné a talentované a jistě stojí za to si je připomenout a oživit jejich krásu. Kdo že to jsou Ziegfeldovy dívky? Když dal v roce 1907 americký producent Florenz Ziegfeld dohromady malou skupinu tanečnic pro letní přehlídky, nikdo netušil, jaký fenomén se právě zrodil. Dívky, které v této show účinkovaly, jsou dodnes považovány za jedny z nejkrásnějších dívek vůbec. Zrodil se fenomén. Během příštích let se ze Ziegfeld Follies stal obrovský hit

newyorské Broadwaye. O slávě této show vypovídají i slavná jména. Jednu dobu zde například vystupovala Josephine Bakerová. Mnohé z dívek, které touto show prošly, udělaly následně kariéru jako herečky v Hollywoodu. Právě proto, že půjde o náměty ve stylu Art Deco a hlavním motivem je žena té doby, půjde o ženy velmi smyslné, krásné, křehké a velmi, velmi ženské. Ideálem tohoto období byla také Greta Garbo. Ostříhaná na krátko, s neobvyklým kloboučkem, rudě namalovanými rty a vyholeným obočím. Ženy v té době spor-

tovaly, kouřily, tančily charleston a uplatňovaly se ve všech profesích. V této době ženy razantně zkracují délku sukní, ale stále si zachovávají svou jedinečnost, ženskost a eleganci. Ať už půjde o barevné, zlatými doplňky zářící obrazy anebo černobílá, monochromní díla, připomínající staré fotografie, vždy jde o precizní práci. Tuto výjimečnou dobu umí Eliška Zradičková naprosto bravurně malířsky zpracovat a vystihnout s celou její náladou a atmosférou. Výstavu zahájíme ve středu 7. června od 18:00 hodin. *M.M.*

Významná výročí a výlety na květen a červen 2023

Král české raně barokní malby. Aristokrat, mistr cechu malířského, milovník krásných žen i krásných věcí. A také soubojů. Vždycky mi byl blízký, a proto mu věnuji celou dnešní vzpomínku. Aristokrat tělem i duší, umělec, skvělý šermíř, který nikdy nezaváhal bránit svou čest s mečem v ruce. Jeho životní heslo, které roku 1628 latinsky napsal na obraz malovaný již v exilu ve Stuttgartu znělo: „Lépe je svobodně zemřít než otrocky žít.“

A tak v roce 1648 stojí se zbraní v ruce a brání Prahu proti Švédům. Na barikádě ve staroměstské mostecké věži stojí bok po boku s Bohuslavem Balbínem a Jiřím Plachým. Oba jezuité, renomovaní profesori pražské klementinské koleje. Profesor Plachý, takřka dvoumetrový obr, vynikající znalec vojenství a legendami opředený velitel studentské legie. A vedle nich Škréta, někdejší evangelík a exulant. Inu, život je mnohotvárný. Jednou jsi dole, jednou nahoře. Ale vezměme to popořádku.

Karel Škréta, celým jménem Karel Škréta Šotnovský ze Zázvořic, se narodil roku 1610 v Praze, v domě „U černého jelena“, hned vedle Týnského chrámu. Narodil se do zámožné evangelické rodiny úředníka královské komory, Konráda Škréty Šotnovského a Kateřiny Herkulesové z Morchendorfu. Do vladického stavu byl roku 1570 povýšen jeho děd, Jan Škréta, který se z kožešníka v moravské Olešnici vypracoval na senátora pražské staroměstské rady. Rodina získala šlechtický predikát Šotnovští ze Zázvořic. Stejně jako jiný významný muž této doby, jezuita Bohuslav Balbín, měl sedm sourozenců a stejně jako on záhy ztratil otce. Karlův otec zemřel v roce 1613 a ve své závěti nabádal svou ženu, aby dala děti vzdělat v bratrské víře a v literárním umění. Karel, nejmladší ze sedmi sourozenců, nejspíše studoval na sousední Týnské škole. Dostalo se mu důkladného humanitního vzdělání, kromě latiny a němčiny ovládal i italštinu. Malířství se učil pravděpodobně od některého z mistrů na královském dvoře, snad Aegidia Sadelera.

Chlapce, který byl údajně velmi živý, se ujali strýcové. Především Pavel Škréta, kutnohorský mincmistr, který se stal Karlovým poručíkem. A výchova to byla přesně taková, jakou měl mladý šlechtic mít. Cizí jazyky, kreslení, hudba, tanec, sport a především šerm, umění pro mladého aristokrata naprosto nezbytné.

Karlův strýc, Daniel Škréta Šotnovský ze Zázvořic, býval sekretářem české komory a členem direktoria, účastnil se plenění chrámu sv. Víta a zbohatl při nákupu předbělohorských konfiskátů. Po bitvě na Bílé hoře byl odsouzen k trestu smrti a uprchl.

Roku 1628, osmnáctiletý Škréta následuje svou matku a zbytek rodiny do exilu. Nejprve Stuttgart, pak jej, jako ostatně každého umělce, lákaly tehdejší Vlasy, tedy Itálie. Dalších deset let střídal místa pobytu i mistry. Benátky, Florencie, Bologna. V roce 1634 přišel do Říma Urbana VIII. Zde se stal členem malířského sdružení Schilderbent, ovládaného Nizozemci, s nanejvyšší výstižnou přezdívkou Slackwart a Espadron (česky šaršoun, tedy meč). Zkušenosti a poznatky získané za pobytu v Itálii se projeví v jeho malířském stylu. Benátskou barevnost spojoval s Caravaggiovým šerosvitem, vliv vlámských a boloňských malířů se projevil v jeho kompozicích. Už v Itálii se začal prosazovat jako portrétista. Neúnavně studoval, obdivoval Rubense, také svého přítele a představeného akademie v Bologni, Reniho. Učaroval mu Caravaggio se svou osobitou technikou šerosvitu. Stejně jako Caravaggio však často dával průchod své prchlivé povaze a bouřlivému temperamentu. Pitky, rvačky a krvavé souboje, stále s mečem po ruce, to byl život mladého Škréty. Vliv papežského Říma ovšem mladého Škréty formoval i v postoji k víře. Seznamuje se s důležitými lidmi papežského dvora a konvertuje k římskému katolictví. Jako katolík–konvertita se v roce 1638 vrací domů. Nevrací se s prázdnou. Kromě peněz vydělaných v Itálii malováním si především přiváží pověst vynikajícího malíře–kopisty,

portrétisty, a především tvůrce náboženských výjevů. Což byla v barokní Praze, v éře rychlým krokem postupující katolické reformace, skvělá deviza.

Škréta se velmi rychle orientuje v nové pražské společnosti a pomocí vlivných přátel získává v restituci zpět rodový majetek. Záhy se stěhuje do domu na Ovocném trhu a přijímá jednu zakázku za druhou. Brzy jich dostává tolik, že musí najímat výpomoc malířských ateliérů. Sám pouze určuje kompozici a maluje jen nejdůležitější detaily. Kvůli své vznětlivé povaze se i v Praze umělec často dostává do konfliktu s ostatními malíři. Proslýchalo se, že při jednom z těchto sporů usmrtil svého protivníka a před naplněním trestu se ukryl do kláštera, kde za poskytnutí azylu platil svými obrazy. A právě v klášteře na Zderaze vzniklo jedno z nejvýznamnějších děl Karla Škréty s názvem „Svatováclavský cyklus“.

Svatováclavský cyklus znamená počátek barokního malířství v Čechách, i když se dovolává gotické tradice. Z tohoto cyklu je v Národní galerii umístěn asi nejceněnější z obrazů – „Narození sv. Václava“. Ačkoliv měl Škréta zálibu ve světsky podaných malířských tématech, dostávalo se mu velmi často zakázek na oltářní obrazy. Tyto oltářní obrazy potřebovaly hlavně nově zřizované kostely a svatyně. Jedním z těchto oltářních obrazů je i rozměrný obraz „Nanebevzetí panny Marie“, který je umístěn v kostele Panny Marie před Týnem na Starém Městě. Scéna sama nutila k hybnosti a patetickému rozmachu, který nebyl nejsilnější stránkou Škrétova talentu, avšak výsledek je přesto úctyhodný. Jen o něco málo později dodal zřejmě pro svatotomášský klášter „Očišťování P. Marie“, šerosvitně pojatou monumentální kompozici, jež nese stopy benátských reminiscencí. Jeho smysl pro monumentalitu nalezneme mimo jiné také ve velkolepém

„Ukřižování“ v kostele sv. Mikuláše na Malé Straně.

Někdy kolem roku 1651 maluje obraz „Maltézští rytíři se modlí v bitvě u Levanta“, který je umístěn v chrámu Panny Marie pod řetězem, na Malé Straně. Tento obraz předstihuje mnohé obrazy 18. století. Vrcholné baroko je pak patrné ve Zbraslavském „Nanebevzetí“, které bylo vytvořeno kolem roku 1665. V roce 1647 Škréta namaloval svoji vlastní podobiznu, kterou zakomponoval do obrazu „Karel Boromejský navštěvuje nemocné morem“, v němž je patrná zvláštní vyváženost skladby díla. Maloval oltářní plátna, podílel se na výzdobě kostelů a klášterů. Objednávali u něj augustiniáni, kapucíni, františkáni, cisterciáci. Portrétoval šlechtice (Šternberky, Černíny, Nostice, Gallasy, Valdštejny), duchovní i měšťany; kreslil alegorické výjevy, podílel se na restaurátorských pracích, například na poškozených dílech z obrazárny Pražského hradu. Je autorem i mnoha stylizovaných podobizen, šlechtice a šlechtičny zvětčil podle jejich rozmarů do podoby Paridů, Dian či Afrodit. Roku 1674 v Praze Škréta umírá. Pouhý rok poté, co jako třiašedesátiletý v souboji na kordy zabil o generaci mladšího nizozemského malíře Oktaviána Pierrea, který prý urazil jeho uměleckou čest. Jak příznačné. Odpočívaje tedy v pokoji, český d'Artagnane. Jeho ostatky jsou uloženy v kostele svatého Havla na Starém Městě pražském. Pokud se rozhodnete místo posledního odpočinku navštívit, nezapomeňte si povšimnout náhrobního kamene, na kterém je doposud patrný rodový znak Škrétů. Tentokrát vám téma vycházky radit nebudu. Vzpomínek na rytíře meče, palety a štětce je v Praze dostatek.

Najděte si tu svoji.

Krásné jarní dny s uměním vám přeje Zdeněk Zeman

Česká výtvarná scéna – ak. mal. Milan Martinec

Ráda bych představila velmi zajímavého a výrazného českého malíře, který nesmazatelně patří na českou výtvarnou scénu.

Narodil se roku 1946 v Rychnově nad Kněžnou, studoval na SPŠ textilní a následně na Akademii výtvarných umění v Praze u prof. K. Součka v letech 1964–1970.

V 70. a 80. letech patřilo jeho jméno k těm nejznámějším. V kontextu české expresivní malby tohoto období patřil k její fauvistické linii. Jeho malba se vyznačuje dramatičností se smyslem pro detail. Věnuje se krajinom-

albě se vřelým vztahem k podkrkonoší a bravurním květinovým zátiším s lehkým náznakem abstrakce. Co však naprosto vystihuje tvorbu tohoto malíře, jsou nejružnější uličky, náměstí a zákoutí historických center evropských měst. Vystavuje v mnoha českých galeriích a má za sebou i velmi úspěšné výstavy v Japonsku.

Přijďte se podívat na velmi rozmanitou nabídku z jeho starší i té nejnovější tvorby.

Obrazy ak. mal. Milana Martince jsou zařazeny do stálé nabídky naší galerie.

M.M.

